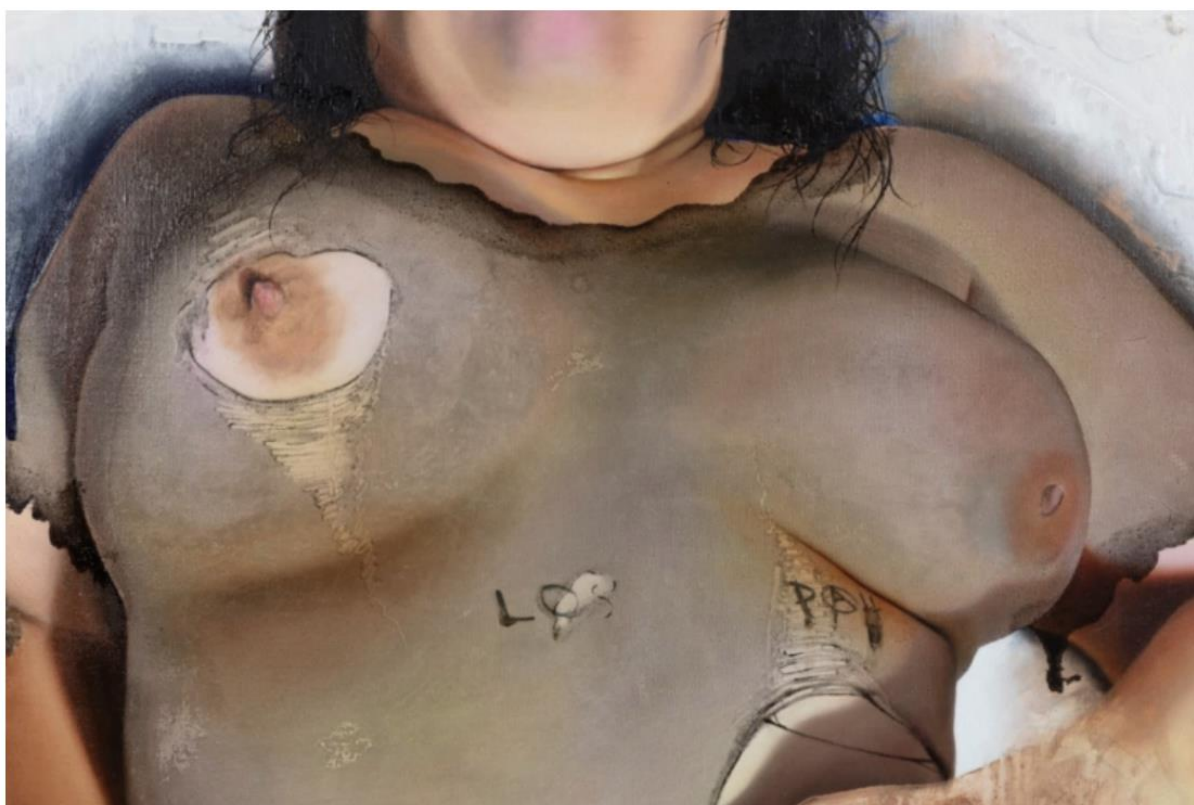


## Hjärtats måleri

Vila, njuta, ligga. Bara vara. Sixten Sandra Österberg porträtterar en lika upprorisk som kärleksfull queerhet. Men i realismen finns också en djupare konflikt.

Av [Jesper Strömbäck Eklund](#) 21.03.23 [Kritik](#)



Sixten Sandra Österberg, *Soaking Consequences I*, olja på duk, 42 x 58 cm, 2023.

Har Stockholm tillräckligt med intellektuell stamina för att ge queera konstuttryckutrymme att vara så formlöst upproriska och motståndsbekakande som de faktiskt är? När Sixten Sandra Österberg visar nytt måleri på Andréhn-Schiptjenko en iskall marsdag ställs denna fråga på sin spets. Och vidare, förstås: Vad är egentligen «det queera» i queert måleri?

Svaret på den inledande frågan är uppenbar: Nej! Staden har länge saknat en galleriscen där konstnärskap som Österbergs ges möjlighet att växa i dialog med ett internationellt sammanhang som kan utmana måleriets form och innehåll. Utbytet med kontinenten tycks i stället ske genom helt andra kontexter – musik, drag, litteratur, aktivism – som Österberg troligen är en del av, men som inte nödvändigtvis ger konstnärskapet det teoretiska motstånd som krävs för att verken ska tränga in under skallbenet. Det här är ett hjärtas måleri.



Sixten Sandra Österberg, *Master of Disguise*, olja på duk, 111 x 209 cm, 2023.

Efter bejublade framträdanden på Konstnärshuset och C.F. Hill 2021, då hon fortfarande gick på Kungliga konsthögskolan, så utgörs denna tredje «debut» av åtta målningar i varierande storlek som alla dramatiserar olika stadier av människor i varande: väntande, speglade, tänkande, njutande. Utöver två miniatyrmålningar föreställande nitar på läder avbildar alla verk personer nedsänkta i en mer eller mindre identifierbar omgivning.

Realismen går som en grundton genom hela konstnärskapet, där en formsäker fluktuation mellan centrum och periferi – mellan den hårda drömmen och den mjuka verkligheten – utgör det huvudsakliga stilgreppet. Kropparnas fotografiska exakthet bryts ofta upp genom upplösta partier som låter färgen

läcka ut över duken eller förbli oavslutade öppningar. Dukarnas baser är genomgående vita, vilket ger ett luftigt uttryck i det intima gallerirummet.

Österbergs palett är okonstlad eftersom dess huvudsakliga funktion är att fånga kropparnas hudtoner, ögonens skärpa, klädernas veck. Helt enkelt göra dem verkliga och identifierbara. Det fotorealistiska greppet gör att konstnärens egen tolkning av personlighet och karaktär inte fångas genom en lättidentifierad gestik – tänk på porträttmålare som Alice Neel eller Paul P. – vilket gör att målningens helhetsintryck blir betydelsebärande. Det har flera gånger påståtts att hon pendlar mellan abstraktion och figuration, men det är snarare en lek med bakgrundens olika temperament som alltid står i relation till den avporträtterade.



Sixten Sandra Österberg, Soaking Consequences II, olja på duk, 93 x 75 cm, 2023.

Grundtonen i utställningen är melankolins och introspektionens. Personerna i Österbergs målningar är försjunkna i sig själva, grubblades och översköljda av tidens paralyserade modus. De älskar, som i de båda målningarna *Soaking Consequences 1 & 2* (2023), där de välbeskurna kropparna används, erbjuds och njuter. Paret, eller vännerna, i *Time of Nothingness: Everything Happens* (2023) är i stället upptagna med en ledig omfamning och vila. I en fåtölj placerad i en funkislägenhet sitter den ena njutbart slumrandes och den andra djupt försjunken i vad som skulle kunna vara tankar om omsorg, död eller apokalyps. Målningen är utställningens crescendo. Duon framstår som de sista varelsena på jorden, redo att gå under eller gå ut i vilket ögonblick som helst. Deras trygghet är kompromisslös.

I *Rhythmic Tracks* (2023), där motivets renrakade skalp och nakna överkropp dominerar bildrummet, återfinns samma melankoliska försjunkenhet. Kroppen är vänd inåt, mot ett centrum vi inte tar del av. Det vi ser är i stället köttets hela utbredning och den tatuerade kroppens självsäkra vila. Samma frosseri i kött gestaltas i *Master of Disguise* (2023) där två kroppar speglar sig i varandra i en soldränk, nästintill tropisk miljö. Den åldrande kvinnan i bakgrunden blottar sitt kön mot den gestalt som ligger bortvänd i förgrunden. Mötet tycks okomplicerat och leker med idén om ett intergenerationellt begär. De har nog precis legat.

Ett återkommande grepp är subtila förskjutningar av kropparnas dimensioner. Den abnorma vänsterarmen i *Soaking Consequences 1* gör att duken buktar ut i rummet och förvränger den avbildades kropp. Färgerna läcker ut mot bakgrunden och löser upp sig i det okontrollerade gytter som pågår runt personen i fråga. Det går att se hur Österberg känner när målningen görs. Utställningens övergripande tematik må, enligt galleriet, vara den om «icke-produktivitet». Men i de expressionistiska utspelen och leken med abstrakta element framträder ett djupare och mer konfliktfyllt skikt i det queera. Det måste handla om att stå ut med realismens förgörande kraft, som suger ut det unika ur varje skicklig porträttmålare. Österberg tycks smärtsamt bunden till verkligheten i hela sitt måleri. Och vad gör man då, när kropparna framträder som om de vore ett fotografi? Jo, man försöker förstöra det.



Sixten Sandra Österberg, *Time of Nothingness: Everything Happens*, installationsvy, Andréhn-Schiptjenko, Stockholm, 2023.

---

*Time of Nothingness: Everything Happens*

Sixten Sandra Österberg

Andréhn-Schiptjenko, Stockholm  
9 mars — 29 april 2023

 Dela

 Skriv ut

Publicerad: *Kunstkritikk*, 2023-03-21  
<https://kunstkritikk.se/ett-hjartas-maleri/>